Bijdrage begrotingsbehandeling 2026 - ChristenUnie SGP – Anselm Krol – 11/11/25

Geachte voorzitter,

Voor ons ligt een sluitende en logische begroting 2026. Dat is weer een fantastische prestatie, gegeven alle financiële onzekerheid die voor ons ligt. Namens mijn fractie dank ik uw College en de ambtelijke organisatie hiervoor! Voor komend jaar ligt er een nadruk op uitvoering van dat wat in gang is gezet en 'beleidsarm' wat betreft nieuwe ambities. En zo hoort het ook: er moet weer ruimte worden geboden aan een nieuw College, een nieuw akkoord.

Het lijkt erop dat de uitdagingen groot zijn voor de komende jaren: voorlopig stijgt de schuldpositie flink door om alle eerder gemaakte plannen te gaan realiseren. Er moet worden bijgestuurd om begrotingen voor de komende jaren ook weer sluitend te krijgen.

En dat in een periode waarin we richting de verkiezingen vooral weer met elkaar gaan delen welke ambities we hebben voor de stad. Goed om elkaar en inwoners voor te houden, dat veel ambities geld kosten en dat we bij keuzes voor nieuw beleid ook de durf moeten hebben om met andere zaken te stoppen of het rustiger aan te doen (temporiseren). De euro kan immers maar 1 keer worden uitgegeven.

Mijn fractie hecht er belang aan om op dit moment ook een beschouwing te geven op over voortgang op enkele grote dossiers, die voor ons van belang zijn.

Aanpak armoede: content met genomen maatregelen in afgelopen periode. Een groter bereik van minimabeleid door ophoging grens sociaal minimum naar 130%

Cruciaal: een sterk sociaal maatschappelijk veld met stichtingen, activiteiten in wijkcentra en de samenwerking met gemeentelijke organisatie om zoveel mogelijk sociaal en financieel kwetsbare inwoners in beeld te krijgen en zo mogelijk naar de juiste loketten te helpen. De collega's van PvdA deden bij PPN nog een extra pleidooi om het bereik van alle regelingen en voorzieningen zo groot als mogelijk te maken voor hen die daarvoor in aanmerking komen.

Tegelijk moeten we scherp blijven: elke crisis – op welk niveau dan ook – kan weer leiden tot nieuwe 'uitvallers' en noopt tot nieuwe maatregelen.

En een 'middenpartij' als de onze past het ook om telkens te zoeken naar een balans tussen ondersteunen van inwoners en het bekrachtigen van inwoners: daar waar mensen zelf weer regie op hun leven, op hun inkomen kunnen herpakken, moeten we dat niet nalaten. Liever een injectie dan een infuus.

Verduurzaming: Tegen de groeiende stroom van sceptici in, zijn er mooie slagen gemaakt op dit beleidsterrein. De verdere uitrol van het warmtenet, de recente bevestiging dat het nieuwe zwembad hierop wordt aangesloten (suggestie vanuit de raad), de crisis van netcongestie die noopt tot creativiteit (never waste a good crisis; Churchill), een nieuw bedrijventerrein dat voorsorteert op energyhubs, met volop lokale energie uit wind en zon. Ondersteuning van huishoudens bij verduurzaming van woningen, etc.

We overbruggen de kloof: PPN juli 2023. Inzet meer verbinding tussen overheid en inwoners. Een brede inzet gezien vanuit raad om hier handen en voeten aan te geven. Onder meer (in verlengde of parallel) ideeënmarkt, kerstdiner voor de stad, column in Stad Gorinchem. En ik denk dat we de stad ook een dienst hebben gedaan door als raad en college redelijk beschaafd met elkaar om te gaan (Met het besef dat een ieder daar een eigen perceptie bij heeft).

We moeten hier scherp op blijven: hoe bereiken we de inwoners die 'afgehaakt' zijn?

Lichtpuntje is - en wellicht heel voorzichtig ook vrucht van onze eigen inspanningen – dat de opkomst bij de recente kamerverkiezingen in Gorinchem is gestegen met 2,4% (landelijk 0,7%) en bijna op het landelijk gemiddelde zit. Enkele honderden inwoners van onze stad hebben de moeite genomen te stemmen, waar ze dat 2 jaar terug nalieten. Laten we hopen dat deze stijging ook bij de lokale verkiezingen straks zichtbaar is. Dat vergroot (in ieder geval moreel) onze legitimiteit als stadsbestuur.

Wonen: Een groot thema landelijk en lokaal. Ook vanuit meerdere fracties zijn/ worden moties ingediend hierop. M.n. ook gericht op de positie van starters. We weten dat er zeker ook ruimte komt voor starters wanneer genoeg 'verhuistreintjes' gaan rijden en dat dus ook oplevering van duurdere woningen een effect heeft voor anderen. Kan het College aangeven hoeveel extra woningen voorzien zijn t/m 2030. Kunt u dat per jaar uitsplitsen en daarbij aangeven wat 'hard' is en wat nog onzeker is? Kan het College aangeven welke maximale inwonertal voor Gorinchem

realistisch wordt geacht, ook gegeven de begrenzingen in infrastructuur etc?

Erfgoed: Actueel onderwerp. Zie bv. de motie die boven de markt hangt van het CDA over het monumentale pand 'Dit is in Bethlehem'. Ik heb echter een vraag over 'na-oorlogs erfgoed', waar gelukkig meer aandacht voor is (betrokken wethouder). Op de Merwedebrug die ontmanteld gaat worden staat het voormalige bedieningshuisje. Een charmant object in werderopbouwstijl. Op dit huisje is een tegelmozaiek aangebracht (3-luik), waarop de oude situatie op de Merwede is voorgesteld met het veer tussen Gorinchem en Sleeuwijk. Een geschenk van de kamers van koophandel ter gelegenheid van de opening van de brug. Wordt er met Rijkswaterstaat gesproken over het behoud van dit bedieningshuisje / de tegeltableaus? Als niet, is er bereidheid dit met urgentie op te pakken? Kan met o.a. Riveer nagedacht worden over een passende plaats voor het huisje of de panelen? Wat zou het gaaf zijn wanneer dit monument op een mooie plek een bestemming krijgt!

De nadelige effecten van massa-immigratie: Voorzitter, Gorinchem wordt overspoeld en dat leidt tot grote risico's. Ze klonteren allemaal samen en bedreigen de omgeving.

Wees gerust, ik heb het niet over asielzoekers, statushouders of arbeidsmigranten. Wel over de *Aziatische hoornaar*. Een invasieve soort die sinds een jaar of 2 Gorinchem bezighoudt. En die dit jaar genadeloos lijkt toe te slaan. Nu de bladeren uit de bomen zijn gevallen, blijken er meerdere grote nesten van de aziatische hoornaars te zijn. Skippyballen die hoog in

de bomen zitten. Je moet er niet aan denken dat het nest dat bv aan de Havendijk zit uit de boom valt en er mensen in de buurt komen. Uit het buitenland zijn er al berichten over dodelijke slachtoffers nadat mensen door meerdere Hoornaars zijn gestoken.

In ieder geval is duidelijk dat de Hoornaars al zeer dodelijk zijn voor honingbijen en andere insecten. Er dreigt een forse impact op onze biodiversiteit. Ik ben zelf nauw bij deze ontwikkeling betrokken. Als hobby-imker had ik tot deze zomer maar zeer beperkt last van deze beestjes. Na de recente zomer is het keihard gegaan: de Hoornaars hangen met tientallen als drones voor de bijenkast en slaan toe zodra een bij zich vertoont. Helaas heb ik afgelopen zaterdag de conclusie moeten trekken dat het voor mij na 15 jaar imkeren ophoudt. Mijn volken zijn dusdanig verzwakt dat zij geen overlevingskans hebben voor de winter. Gelukkig zijn er veel meer volhardende imkers, die soms uren per dag met een mepper voor hun bijen staan en allerlei vallen en andere truckjes bedenken. Voor hen vraag ik aan u als College om in contact te treden met de lokale imkervereniging en na te denken over wat de aanpak moet zijn. Graag uw reactie.

Ook hoor ik graag van u wat u als uw verantwoording ziet (of niet) in de bestrijding van de enorme nesten die we momenteel kunnen zien. Van een bewoner aan de Havendijk hoorde ik dat zij een week of 6 terug bij de gemeente had gemeld. Dat er wel iemand is geweest, maar zonder passende uitrusting. Daarna werd het stil. Kunnen inwoners rekenen op de gemeente, of moet men elders zijn (lees provincie)?

Cultuur (+ motie ‘Een stad waar muziek in zit’)

Het laatste onderwerp. Nog een prachtige verdienste van de afgelopen periode is dat een principebesluit is genomen over revitalisering van DND als pand en het behoud van een groot podium voor de stad. Wij zien uit naar vele jaren van uitvoeringen, zeker ook door lokale en regionale talenten. De laatste maanden heeft mijn fractie zich georiënteerd op de muzikale vaardigheden van onze jeugd. Onze conclusie is tweeledig. Enerzijds verheugd over het aanbod aan initiatieven in onze stad voor jongeren en ouderen om heerlijk bezig te zijn met muziek en zang. Maar ook zorg dat steeds minder jongeren echt over de basisvaardigheden beschikken die nodig zijn om succesvol een instrument te bespelen of zich te bekwamen in zingen. Wij willen ons voorbereiden op een intensivering op muziekeducatie en willen met de motie ‘Een stad waar muziek in zit’ een oproep doen aan het College om toekomstige besluitvorming hierover te faciliteren.

Tot mijn grote vreugde kan ik aangeven dat deze motie meerstemmig tot u komt. Daar waar mijn fractie de melodielijn van de sopraanpartij kiest, is de fractie van het CDA bereid de baspartij voor haar rekening te nemen, Democraten Gorinchem de tenorpartij en de PVDA de Altpartij. Eenparig roepen wij de overige fracties op om de begeleidingsband te vormen. De openingsact voor het grote podium is daarmee gegarandeerd.

Dictum motie

Voorzitter, tot zover mijn 1e termijn. **Rest mij u, uw college en onze raad de zegen van God toe te wensen in de resterende periode die voor ons ligt.**